

AM2025.01.22B2

Retten i Odenses 8. afdelings DOM

Dato: 22. januar 2025

Retten sagsnr.: 8-769/2024

Politiets sagsnr.: SAV-2023-3100101-710

Erstatningssøgende *Erstatningssøgende* mod Anklagemyndigheden

Sag om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning.

Tilkendegivelse af 2. februar 2024 er modtaget den 2. februar 2024

Erstatningssøgende blev den 17. oktober 2022 kl. 12.59 (lokaltid) anholdt af de irske myndigheder. Samme dag blev han sigtet og i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 1, og nr. 3, varetægtsfængslet in absentia for overtrædelse af straffelovens § 216 ved Retten i Odense.

Erstatningssøgende blev i henhold til en europæisk arrestordre udleveret til Danmark og blev den 15. februar 2023 anholdt. Han blev fremstillet i grundlovsforhør den 16. februar 2023 og varetægtsfængslet i 4 uger i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 1, og nr. 3.

Han blev efter varetægtsfængslingen løsladt den 3. april 2023 kl. 13.43.

Den 3. april 2023 opgav Fyns Politi i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2, påtale i sagen.

Erstatningssøgende har således været anholdt og varetægtsfængslet i Danmark i perioden fra den 15. februar 2023 til den 3. april 2023.

Det er ubestridt, at *Erstatningssøgende* i forbindelse med sin hjemrejse til Irland blev varetægtsfængslet af de irske myndigheder i en periode på 7 dage, indtil han blev løsladt mod kaution.

Den beskikkede advokat Patrick Lorenzen fremsatte ved brev af 13. april 2023 krav om erstatning for frihedsberøvelse og tabt arbejdsfortjeneste, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 1.

Statsadvokaten har den 20. oktober 2023 afvist kravet.

Rigsadvokaten har den 19. december 2023 afvist kravet.

Påstande

Erstatningssøgende har principalt fremsat krav om erstatning på 964.353,64 kr.

Kravet er opgjort således:

Tabt arbejdsfortjeneste i 8 måneder

719.778,64 kr.

Uberettiget frihedsberøvelse i 169 dage	244.575 kr.
I alt	964.353,64 kr.

Erstatningssøgende har subsidiært fremsat krav på erstatning på 815.328,64 kr.

Kravet er opgjort således:

Tabt arbejdsfortjeneste i 8 måneder	719.778,64 kr.
Uberettiget frihedsberøvelse i 54 dage	95.550,00 kr.
I alt	815.328,64 kr.

Anklagemyndigheden har påstået frifindelse.

Anklagemyndigheden har ikke bestridt opgørelsen af kravet for så vidt angår uberettiget frihedsberøvelse. Vedrørende kravet for tabt arbejdsfortjeneste er erstatningspligten og det opgjorte kravs størrelse bestridt.

Sagens oplysninger

Statsadvokaten i Viborg har ved afgørelse af 20. oktober 2023 afvist erstatningskravet med følgende begrundelse:

" ...

Begrundelse for nægtelse af erstatningskravet

Begrundelsen for min afgørelse er, at din klient efter min opfattelse har udvist egen skyld og selv har givet anledning til det straffeprocessuelle indgreb i sagen i en sådan grad, at erstatning i det hele må nægtes.

Det følger af anklagemyndighedens årsberetning 1998-1999 bind 2, side 32, at den sigtedes adfærd må indebære et dadelværdigt moment, der kan karakterisere hans handlemåde som culpøs.

Af betænkning om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning (KBET 1977 nr. 801) fremgår ni typer tilfælde, hvor erstatning kan nedsættes eller udelukkes. Heraf følger det at unddragelsesforsøg er en adfærd, der i særlig grad indicerer en fængslings- eller anholdelsesgrund.

Jeg har ved min afgørelse om at nægte din klient erstatning navnlig lagt vægt på, at din klient flygtede ud af Danmark, da han blev opmærksom på, at han ville blive anmeldt for voldtægt. På baggrund af din klients udtalelse under grundlovsforhøret, hvor han ikke var overrasket over at blive anholdt i Dublin, finder jeg, at frihedsberøvelsen har stået som en påregnelig følge for ham.

På den baggrund er det min opfattelse, at din klient har måtte tåle en efter sagens alvor forholdsvist kort frihedsberøvelse til klarlæggelse af sagens rette sammenhæng, og at din klient ved at flygte til Irland har udvist en sådan grad af egen skyld at erstatning i det hele må nægtes.

... "

Rigsadvokaten har ved afgørelse af 19. december 2023 erklæret sig enig i Statsadvokatens afgørelse med følgende begrundelse:

" ...

Begrundelse

Jeg er enig i Statsadvokatens begrundelse for at nægte erstatning. Jeg kan derfor henvise til begrundelsen i Statsadvokatens afgørelse, hvortil jeg kan tilføje følgende:

Det følger af betænkning nr. 801/1977 om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning, s. 30-34, at den egen skyld, som kan begrunde nedsættelse eller udelukkelse af erstatning for straffeprocessuelle indgreb, principielt må betragtes på samme måde som egen skyld i forbindelse med et almindeligt civilretligt søgsmål. Det drejer sig om en udmøntning af de almindelige principper for bedømmelsen af skadelidendes egen medvirken til skadens indtræden. Sigtedes adfærd må indebære et dadelværdigt moment, der karakteriserer hans handlemåde - eller hans undladelse - som culpøs. Og det må dertil stå for ham som en påregnelig følge af hans adfærd, at han kan blive udsat for strafforfølgning og eventuel frihedsberøvelse.

Af betænkningen fremgår det endvidere, at egen skyld kan foreligge i de situationer, hvor sigtede udviser en adfærd, der i særlig grad indicerer en fængslings- eller anholdelsesgrund, herunder unddragelsesforsøg.

Det fremgår af retsbogen fra grundlovsforhøret den 16. februar 2023, at retten i Odense ved beslutningen om at varetægtsfængsle din klient, bl.a. lagde vægt på, at han forlod Danmark samme dag, som han blev bekendt med, at forholdet ville blive anmeldt til politiet:

" ...

Forurettedes forklaring til politiet er støttet af de lægelige oplysninger, af at forholdet blev anmeldt til politiet efter få timer, samt af at sigtede, der var bekendt med, at forholdet ville blive anmeldt til politiet, valgte at forlade Danmark samme dag. Der er derfor begrundet mistanke om, at sigtede er skyldig.

Sigtede har ikke fast bopæl i Danmark og har ingen tilknytning til landet, og det er grund til at frygte, at han på fri fod vil unddrage sig forfølgning i sagen. Sigtede kender vidnet Vidne, og der er grund til at frygte, at han på fri fod vil vanskeliggøre forfølgningen i sagen, navnlig ved at påvirke dette vidne.

... "

Derudover fremgår det af din klients fonetiske afhøring den 15. februar 2023, at han rejste, fordi han ikke ville risikere at blive varetægtsfængslet. Dette fremgår blandt andet ved minuttal 33.50-36.00, 45.20-45.45 og 56.30-57.30 af den fonetiske afhøring, som Statsadvokaten har sendt til dig efter anmodning.

Jeg mener således - ligesom Statsadvokaten - at din klient, ved at flygte ud af Danmark, har udvist egen skyld i en sådan grad, at erstatning for frihedsberøvelsen, samt erstatning for økonomisk tab som følge af frihedsberøvelsen i det hele må nægtes, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 3, jf. stk. 1.

... "

Rettens begrundelse og afgørelse.

Det fremgår af retsplejelovens § 1018a, at en person, der har været anholdt eller varetægtsfængslet som led i en strafferetlig forfølgning har krav på erstatning, hvis påtale opgives. Dette udgangspunkt fraviges medfør af samme bestemmelses stk. 3, hvis den sigtede selv har givet anledning til foranstaltningerne.

I overensstemmelse med det beskrevet i de administrative afgørelser kan det lægges til grund, at *Erstatningssøgende* straks, han blev bekendt med, at forholdet ville blive anmeldt til politiet, rejse ud af Danmark. Det lægges endvidere til grund, at der ikke var tale om en planlagt rejse, men en rejse direkte foranlediget af den forventede politianmeldelse.

Efter *Erstatningssøgendes* forklaringer om sin udrejse, er det godtgjort, at han anså det for påregneligt, at han ville blive varetægtsfængslet, og at han rejste for at undgå at blive varetægtsfængslet i Danmark.

Herefter - og i øvrigt af de af Statsadvokaten og Rigsadvokaten anførte grunde – finder retten, at *Erstatningssøgende* ved at rejse ud af Danmark, som sket, har foretaget et unddragelsesforsøg, der indikerer en fængslingsgrund. Dette medfører, at *Erstatningssøgende* selv har givet anledning til varetægtsfængslingen, hvorfor erstatning herfor bortfalder, jf. retsplejelovens § 1018a, stk. 3.

Anklagemyndighedens påstand om frifindelse tages derfor til følge, og *Erstatningssøgende* skal betale sagens omkostninger.

Thi kendes for ret:

Anklagemyndigheden frifindes.

Erstatningssøgende skal betale sagens omkostninger.